

KURSPLAN

Svenska för lärare åk 4-6, (1-30). Ingår i Lärarlyftet, 30 högskolepoäng

Swedish for Primary School Teachers, 30 credits

Kurskod:	USLN10	Utbildningsnivå:	Grundnivå
Fastställd av:	VD 2020-04-27	Utbildningsområde:	Undervisningsområdet
Gäller fr.o.m.:	Hösten 2020	Ämnesgrupp:	SV1
Version:	1	Fördjupning:	G2F

Lärandemål

Kunskap och förståelse

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:

- redogöra för språkets struktur och dess betydelse för elevers språkutveckling och språkliga medvetenhet
- förstå och få insikt i minoritetsspråkens, grannspråkens och flerspråkighetens ställning och sociologiska betydelse
- redogöra för centrala begrepp inom området skrivutveckling och respons, samt några centrala forskningsteorier
- redogöra för olika aspekter av muntlighet i skolan
- redogöra för och diskutera textbegreppet
- diskutera digitaliseringens roll i undervisningen i svenska
- beskriva skolans uppdrag inom läsundervisningen utifrån aktuella styrdokument
- redogöra för hur elevers läs- och skrivutveckling kan bedömas och dokumenteras
- redogöra för barn- och ungdomslitteraturgenrens utveckling
- redogöra för källkritiska kriterier

Färdighet och förmåga

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:

- visa kunskaper om vad det innebär att undervisa i svenska för åk 4–6
- visa insikter om dramats didaktiska möjligheter
- planera och genomföra undervisning, där arbete med läs- och skrivstrategier ingår, på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet utifrån styrdokument och didaktisk forskning
- tillämpa formellt skrivande
- analysera olika texttyper med vedertagna analysverktyg beroende på textform
- visa kunskaper om MIK och tillämpa dessa kunskaper i egen undervisningspraktik
- tillämpa informationssökning

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:

- kritiskt reflektera kring didaktiska frågor med hänsyn till genus, kulturell tillhörighet och elever i behov av särskilt stöd
- reflektera kring olika lässtrategiers betydelse för läsförståelse
- reflektera kring olika skrivstrategiers betydelse för skrivutveckling
- kritiskt reflektera över didaktiska val av innehåll och arbetssätt i planeringen för ämnet svenska i åk 4–6
- kritiskt reflektera kring undervisning om informationssökning och källkritik
- reflektera kring bedömningens roll för lärande med fokus på analys och bedömning av elevers språkutveckling

Innehåll

Kursen består av fyra delkurser, vars innehåll ska leda till fördjupad förståelse och god kompetens i de undervisningsområden inom skolämnet svenska som återfinns i aktuella styrdokument för undervisning i åk 4–6. Genom relevant och praktisknära språk- och litteraturvetenskaplig, samt språk- och litteraturdidaktisk forskning knyts det ämnesteoritiska och det ämnesdidaktiska innehållet ihop och bidrar till att kursens innehåll baseras på en vetenskaplig grund och på beprövad erfarenhet.

Delkurs 1, 7,5 hp

Kursen lägger fokus på ett helhetsgrepp kring språket som både lärarens undervisningsverktyg och elevers lärandeverktyg, i uppdraget som svensklärare för åk 4–6. Detta sker genom ämnesteoritiska studier av det svenska språkets struktur, orientering i de nationella minoritetsspråken och grannspråk. Delkursen innehåller även studier om elevers språkutveckling samt bedömning och analys av densamma. I detta sammanhang berörs även flerspråkighet och andraspråksutveckling. Utgångspunkten är grundskolans innehåll och progressionstanke samt de ämnesdidaktiska val som ligger till grund för planering, genomförande, bedömning, utvärdering och dokumentation av undervisning för åk 4–6. Kursen ska förbereda kursdeltagarna i att kunna göra didaktiska val på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, anpassade efter elevers behov. Ett valt ämnesdidaktiskt innehåll kan sedan planeras och genomföras på den egna skolan i åk 4–6 och senare redovisas och diskuteras tillsammans med övriga kursdeltagare.

Delkurs 2, 7,5 hp

Kursen har fokus på språkets funktion i skilda kommunikativa situationer och medier. De ämnesteoritiska och ämnesdidaktiska innehållen berör skrivutveckling, skrivundervisning och responsarbete då elever tränas i att resonera om egna och andras texters funktion, innehåll och form. Vidare innehåller delkursen muntlighetens roll och möjligheter, med koppling till retorikens grunder och dramats didaktiska möjligheter samt medie- och informationskunnighet (MIK) utifrån rollen som svensklärare i ett uppkopplat klassrum. Delkursinnehållet behandlas genom såväl föreläsningar, läsning av litteratur som praktiska övningar med digitala verktyg och digitala medier.

Delkurs 3, 7,5 hp

Kursen behandlar barnlitteratur från aspekter som historik, kännetecken och dess didaktiska möjligheter. Textbegreppet diskuteras och texttyper av olika slag och medietyper behandlas och analyseras ur ämnesteorietiska perspektiv. Exempel på texttyper är sakprosa, film, skönlitteratur, poesi och webtexter. I anslutning till att olika texttyper behandlas tas även informationssökning och källkritik upp. Litteraturläsningens plats i svenskämnet åk 4–6 diskuteras med utgångspunkt i läsning som kulturell praktik. Även läsförståelse och lässtrategier tas upp. Innehållet behandlas dels genom föreläsningar, läsning av litteratur och efterföljande seminarier samt genom planering och genomförande av undervisningsaktiviteter i den egna skolan.

Delkurs 4, 7,5 hp

Kursen intar ett bredare perspektiv på svenskämnet och didaktiska val för läsande och skrivande i olika ämnen och för ämnesövergripande undervisningsplanering, då elever ständigt rör sig mellan olika textvärldar. Vidare läggs fokus på fördjupade insikter om betygsättningens och bedömningens roll i undervisningen och vikten av ett inkluderande förhållningssätt med särskild tonvikt på språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i planering av undervisning i svenska för åk 4–6. Med inkluderande avses här både ett specialpedagogiskt perspektiv och ett interkulturellt och flerspråkigt perspektiv, där alla elevers samtliga språkliga resurser tas tillvara. Detta för att få en ökad förståelse för vikten av varierade arbetssätt och arbetsformer enligt aktuell forskning om framgångsrik undervisning. Utöver föreläsningar, litteraturstudier och gruppdiskussioner avslutas kursen med ett självständigt arbete där formellt skrivande tillämpas. Det självständiga arbetet innebär att ett valt ämnesdidaktiskt innehåll planeras, genomförs och diskuteras alternativt planeras med efterföljande kritisk reflektion. Detta genomförs med fördel på den egna skolan i åk 4–6 och redovisas muntligt och skriftligt tillsammans med övriga kursdeltagare.

Samtliga delkurser behandlar de generella kompetenserna som bemötande av elever i behov av särskilt stöd och med olika kulturell bakgrund, genusperspektiv, jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv och MIK genom föreläsningar och litteraturstudier. Undervisningen sker i form av föreläsningar, gruppdiskussioner och övningar individuellt och i grupp.

Undervisningsformer

Distansstudier med inslag av campusträffar. Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier och övningar individuellt och i grupp. I kursen används digital lärplattform.

Undervisningen bedrivs helt eller delvis på målspråket.

Förkunskapskrav

Grundläggande behörighet. Du som är anställd som lärare och har en behörighetsgivande lärarexamen som är avsedd för åk 4-6 eller åk 7-9 utan att vara ämnesbehörig.

Examination och betyg

Kursen bedöms med betygen Underkänd eller Godkänd.

Undervisning och kurslitteratur utgör grund för examination. För bedömning ska underlaget vara sådant att individuella prestationer kan särskiljas. Mer information kring bedömning av enskilda lärandemål och kriterier för betygsättning tillhandahålls i studieanvisningar vid

kursstart.

En deltagare garanteras tre provtillfällen, inklusive ordinarie provtillfälle, för aktuellt kurstillfälle.

Kursen examineras genom tentamina, skriftliga inlämningsuppgifter och muntliga uppgifter, både individuellt och i grupp. Vissa examinationsuppgifter är kopplade till den egna verksamheten. Examinationer och respons sker under campusträffarna samt via digital lärplattform.

Poängregistrering av examinationen för kursen sker enligt följande system:

Examinationsmoment	Omfattning	Betyg
Delkurs 1	7,5 hp	U/G
Delkurs 2	7,5 hp	U/G
Delkurs 3	7,5 hp	U/G
Delkurs 4	7,5 hp	U/G

Kursvärdering

Uppföljning av undervisning sker fortlöpande under kursen. Kursvärdering sker vid kursens slut. Kursvärderingen sammanställs och kommenteras av den kursansvarige läraren samt publiceras på lärplattform.

Kurslitteratur

Delkurs 1, 7,5 hp

Bjar, Louise (2006). *Det hänger på språket!* Lund: Studentlitteratur.

Liberg, Caroline & Smidt, Jon (Red.) (2019). *Att bli lärare i svenska*. Stockholm: Liber.

Lindström, Lars, Lindberg, Viveca & Pettersson, Astrid (2014). *Pedagogisk bedömning: om att dokumentera, bedöma och utveckla kunskap*. Stockholm: Stockholms universitets förlag.

Lundin, Katarina (2019). *Språkets byggstenar - Grammatik och textarbete för lärarstuderande F-6*. Lund: Studentlitteratur.

Schmidt, Catarina (2013). *Att bli en sån som läser. Barns menings- och identitetsskapanden genom texter*. Örebro: Örebro Studies in Education (i urval).

Skolverket (2011, rev 2019). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011*. Stockholm: Skolverket.

Skolverket (2011, rev 2017). *Kommentarmaterial till kursplan i svenska*. Stockholm: Skolverket.

Skolverket (2018). *Greppa flerspråkigheten*. Pdf.

https://www.skolverket.se/publikationer?id=3905

Skolverket (2020). *Nya språket lyfter. Enligt Lgr 11. Bedömningsstöd i svenska och svenska som*

andraspråk för grundskolans årskurs 1-6. <http://www.skolverket.se>.

Delkurs 2, 7,5 hp

Fast, Carina (2001). *Berätta! Inspiration och teknik*. Stockholm: Natur och Kultur.

Forsling & Tjernberg (2020). *Skrivandets grunder*. Gleerups.

Garme, Birgitta (2010). *Elever skriver: om skrivande, skrivundervisning och elevers texter*. Lund: Studentlitteratur.

Liberg, Caroline & Smidt, Jon (Red.) (2019). *Att bli lärare i svenska*. Stockholm: Liber.

Schmidt, Catarina (2016). *Läsa, skriva och förstå texter*. Lund: Studentlitteratur.

Skolverket (2011, rev 2019). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011*. Stockholm: Skolverket.

Skolverket (2011, rev 2017). *Kommentarmaterial till kursplan i svenska*. Stockholm: Skolverket.

Wilson, Carolyn, Grizzle, Alton, Tuazon, Ramon, Akyempong, Kwame & Cheung, Chi-Kim (2011). *Medie- och informationskunnighet i skolan och lärarutbildningen*. UNESCO. [http://www.unesco.se/utbildningspublikationer/page/3/\(pdf\)](http://www.unesco.se/utbildningspublikationer/page/3/(pdf))

Delkurs 3, 7,5 hp

Heard, Georgia (2007). *Allt gott på jorden och i solen: Om dikt och diktskrivning*. Göteborg: Daidalos.

Kåreland, Lena (2015). *Skönlitteratur för unga - Historik, genrer, termer, analyser*. Lund: Studentlitteratur.

Liberg, Caroline & Smidt, Jon (Red.) (2019). *Att bli lärare i svenska*. Stockholm: Liber.

Rudberg, Jon (2000). *Ett utbildningskompendium för lärare och elever. Projektet "Filmens Väg i Skolan"*. Svenska Filminstitutet & Kultur Malmö 2000.

Selznick, Brian (2007). *En fantastisk upptäckt av Hugo Cabret*. Stockholm: B. Wahlströms.

Skolverket (2016). *Att läsa och förstå - Läsförståelse av vad och för vad?* Stockholm: Wolters.

Skolverket (2020). *Nya språket lyfter. Enligt Lgr 11. Bedömningsstöd i svenska och svenska som andraspråk för grundskolans årskurs 1-6*. <http://www.skolverket.se>.

Stensson, Britta (2006). *Mellan raderna. Strategier för en tolkande läsundervisning*. Göteborg: Daidalos.

Westlund, Barbro (2015). *Aktiv läskraft: att undervisa i lässtrategier för förståelse, Mellanstadiet*.

Stockholm: Natur och kultur.

Skolverket (2011, rev 2019). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011*. Stockholm: Skolverket.

Skolverket (2011, rev 2017). *Kommentarmaterial till kursplan i svenska*. Stockholm: Skolverket. Barn- och ungdomsböcker i urval.

Delkurs 4, 7,5 hp

Liberg, Caroline, af Geijerstam, Åsa & Wiksten Folkeryd, Jenny (2010). *Utmana, utforska, utveckla!: om läs- och skrivprocessen i skolan*. Lund: Studentlitteratur.

Liberg, Caroline & Smidt, Jon (Red.) (2019). *Att bli lärare i svenska*. Stockholm: Liber.

Lindström, Lars, Lindberg, Viveca & Pettersson, Astrid (2014). *Pedagogisk bedömning: om att dokumentera, bedöma och utveckla kunskap*. Stockholm: Stockholms universitets förlag

Skolverket (2011, rev 2019). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011*. Stockholm: Skolverket.

Skolverket (2011, rev 2017). *Kommentarmaterial till kursplan i svenska*. Stockholm: Skolverket.

Skolverket (2020). *Nya språket lyfter. Enligt Lgr 11. Bedömningsstöd i svenska och svenska som andraspråk för grundskolans årskurs 1-6*. <http://www.skolverket.se>.

Tjernberg, Catarina (2013). *Framgångsfaktorer i läs- och skrivundervisning: En bro mellan teori och praktik*. Stockholm: Natur och Kultur

Wengelin, Åsa & Nilholm, Claes (2013). *Att ha eller sakna verktyg - om möjligheter och svårigheter att läsa och skriva*. Lund: Studentlitteratur.